

ПОШУКИ ОПТИМАЛЬНИХ МЕТОДІВ ТА ПРИЙОМІВ НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З КУРСУ "ДІЛОВА АНГЛІЙСЬКА МОВА"

У статті розглядаються деякі методичні аспекти проведення занять з дисципліни "Ділова англійська мова" (мова професійного спілкування) в агроекологічному вузі (робота з термінологією, індивідуалізація навчання, застосування ТЗН).

Для тих, хто використовує у своїй професійній діяльності англійську мову, останнім часом все більшого значення набуває необхідність володіння саме основами ділового мовлення. Звідси виникла потреба у вивченні ділової англійської мови студентами різних спеціальностей, і, в першу чергу, економічних.

Завданням курсу "Ділова англійська мова" (мова професійного спілкування), на наш погляд, є поглиблення знань особливостей усного та писемного ділового мовлення, оволодіння мовленнєвими моделями і набором необхідного вокабуляру, а також розвиток навичок усного спілкування та роботи з галузевою науковою літературою і діловою документацією.

Зважаючи на те, що автор працює у вищому навчальному закладі агроекологічного профілю, поставлені завдання розв'язуються викладачами вузу з урахуванням особливостей підготовки спеціалістів для даної сфери діяльності. В навчальному процесі ми використовуємо комплекс різноманітних видів робіт, пов'язаних з агро-екологічною тематикою, таких як усна розповідь, бесіда, повторення матеріалу, переказ, переказ-переклад з використанням спеціальних термінів науково-професійного стилю.

Для розвитку усного ділового мовлення пропонуються професійні рольові ігри, монологічні висловлювання та діалоги з визначеною тематикою. Для розвитку писемного ділового мовлення нами використовуються такі види навчальної діяльності як написання різних видів ділових паперів, переклад ділових листів, реферування та анотування наукових статей.

Це передбачає ознайомлення студентів з відповідними спеціальними галузевими словниками та довідниками. Розвитку умінь працювати з науковим галузевим текстом сприяють вправи на переклад з англійської на українську та з української на англійську. Значна увага приділяється роботі студентів над фаховою літературою (з економіки, менеджменту, екології, сільського та лісового господарства тощо) з вишукуванням і тлумаченням окремих термінів.

Однією із форм роботи з термінами є укладання рукописного англо-українського та українсько-англійського тлумачного словника термінів з певної спеціальності. Це передбачає не механічне переписування термінів з раніше укладених словників, а самостійна пошукова робота, яка вимагає опрацювання підручників, карткування, переклад, і навіть з'ясування (по можливості) походження слова-терміну та його тлумачення. Ця робота дає можливість зрозуміти суттєвість та значення тлумачних словників, вчить уважному ставленню до слова-терміна, робить вищезазначені словники повсякденними посібниками у навчальній діяльності студентів, сприяє істотному підвищенню якості їх знань, активізує не лише процес засвоєння усної та писемної мови, а також мислительську діяльність студентів, готуючи їх до майбутньої праці в обраній галузі діяльності.

Для суттєвого підвищення ефективності занять з іноземної мови необхідно використовувати такі його форми, які забезпечують індивідуалізацію навчання, постійну активність як викладача, так і кожного студента. Даний підхід до організації заняття, як показує практика, потребує зміни традиційної системи організації навчального процесу. Якісно нова система навчання іноземній мові повинна забезпечити створення таких психологічно-педагогічних умов навчання, які б відповідали індивідуальним особливостям кожного студента.

Головним у визначенні параметрів навчального процесу при такій системі є встановлення найбільш раціонального співвідношення тривалості групової роботи, коли викладач працює з усіма студентами, та індивідуальної роботи з кожним студентом, а також тривалості самостійної роботи кожного студента як на занятті, так і вдома.

Тому вищезазначена система навчання передбачає :

- збільшення частки самостійної роботи студентів на занятті;
- нормалізацію завантаженості студентів домашньою самостійною роботою за рахунок збільшення її частки на аудиторних заняттях;
- суміщення індивідуальної роботи викладача з кожним студентом та самостійної роботи решти студентів на занятті;
- організацію самостійної роботи без втручання викладача за рахунок розширення індивідуалізації процесу навчання [1:4].

Зростаюча інтенсифікація навчального процесу вимагає застосування нових технічних засобів у навчанні іноземних мов. Це допомагає студентам швидше подолати психологічні бар'єри, що, як правило, ускладнюють оволодіння усним мовленням, а навчитись мовленню неможливо без аудіювання [2:23]. Саме аудіовізуальні засоби дають можливість виробити у студентів навик сприймання на слух нових зразків на основі слухових образів. З цією метою ми використовуємо аудіокурси "Linguaphone Course", "Business English" та відео-сюжет "Functioning in English", які сприяють створенню штучного мовного середовища. Відеоматеріал надає можливість поєднувати зорову наочність зі звуковою опорою, що допомагає студентам зберегти мовленнєві зразки і моделі у своїй пам'яті. Спостерігаючи за діями на екрані та сприймаючи звуковий текст, студент інтуїтивно

намагається відтворити артикуляційні та інтонаційні навички. Використання аудіо – та відеокурсів надає можливість значно розширити діапазон аудіювання, адже студенти звикають до голосу та темпу мовлення викладача і нерідко виявляють розгубленість, коли до них з елементарними питаннями звертається незнайома людина [3:20-21]. Навчальні аудіо-та відео матеріали сприяють формуванню швидкої мовленнєвої реакції. Надзвичайно позитивне значення має перебування (навіть короткострокове) в іншомовному середовищі, оскільки студенти завдяки штучно створеній віртуальній ситуації можуть самі бути співучасниками подій, які розгортаються перед ними у слуховому та зоровому варіантах. Незмінюваність відеопрограми (а також зупинка аудіофонових програм) надають можливість для багаторазового повторення і успішного моделювання фонетичних, лексичних та граматичних одиниць. Це, в свою чергу, створює сприятливі умови для формування мовленнєвих навичок і вмінь.

Контроль розуміння аудіо- та відеоматеріалу здійснюється шляхом відповідей на запитання викладача, усного та письмового відтворення звукового тексту, перекладу на рідну мову. Для полегшення сприймання незнайомого тексту ми практикуємо попереднє ознайомлення з новою лексикою, власними та географічними назвами.

Таким чином, пошуки оптимальних прийомів та методів навчання допомагають урізноманітнювати форми навчання, відтворювати мовні ситуації та ситуативні події, продуктивно використовувати час та знімати напруження на занятті, а також переконати студента в тому, що іноземна мова - це реальний засіб спілкування, за допомогою якого він може виразити себе як особистість.

1. Бріт Н.М., Єлісєєва В.Л. Індивідуалізація навчання іноземної мови в немовній вузі. Проблеми методичної підготовки студентів-філологів у педвузі. Матеріали конференції.-Ж.:Журфонд, 1996. – 95 с.
2. Кузьмичёва Т.Н. Технические средства в обучении английскому языку.-Л.: Просвещение, 1979. – 135 с.
3. Вайсбурд В.И. Обучение пониманию иностранной речи на слух.-М.: Просвещение, 1965. – 78 с.

Матеріал надійшов до редакції 1.04.2004 р.

Гадзевич И.Н. Поиски оптимальных методов и приёмов обучения на занятиях по дисциплине "Деловой английский язык".

В статье рассматриваются некоторые методические аспекты проведения занятий по дисциплине "Английский деловой язык" (язык профессионального общения) в агроэкологическом вузе (работа с терминологией, индивидуализация обучения, применение ТСО).

Gadzievich I.M. The Search for Optimal Methods and Techniques of Teaching Business English.

The paper presents some methodical aspects of teaching Business English at the Agroecological University (work terminology, individual approach to students, application of audio and visual aids).